

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ЛОГІСТИЦІ ТА ЛОГІСТИЧНОМУ АУТСОРСИНГУ В УМОВАХ COVID-19

Захарченко І. В., Лисенко М. С., Матвієнко Н. О., Гармаш О. М.
кафедра логістики НАУ

The article considers the key factors influencing the development of logistics in a pandemic. Trends in modern logistics were also analyzed, which directly emphasize the importance of understanding the internal business processes of the enterprise and the external environment.

Логістична галузь відчуває постійні трансформації, і ті компанії, які стежать за цими тенденціями і впроваджують їх у свою роботу, забезпечують собі значні конкурентні переваги на ринку.

Сучасні транспортні та логістичні системи постійно вдосконалюються, і все важче зрозуміти, на що слід звернути увагу. Отже, виділяють п'ять ключових факторів, що впливають на розвиток транспортно-логістичної галузі:

- цифровізація;
- зміни в міжнародній торгівлі;
- зміни в основних процесах у зв'язку з впровадженням нового програмного забезпечення;
- зміна динаміки внутрішніх ринків;
- зміни в основних процесах у зв'язку із впровадженням нової техніки.

Однак, слід звернути увагу і на негативні наслідки для світової транспортно-логістичної галузі, до якої призвела пандемія коронавірусу COVID-19. Експерти логістичної компанії COREX Logistics розробили прогноз про те, які тренди будуть визначати розвиток логістичного ринку в епоху кризи, викликаної пандемією (рис. 1).

Вважається, що логістичним провайдером, щоб швидко адаптуватись в нових умовах, необхідно оперативно дуже швидко реагувати на зміни в мінливих умовах. При цьому, на думку авторів прогнозу [3], в посткризовий період буде зберігатися ряд трендів, що виникли в період пандемії, і ці тренди будуть робити істотний вплив на галузь логістики в усьому світі.

Т Р Е Н Д И		
Тренд 1. Демпінг на логістичному ринку.	Тренд 7. Замовлення перевезень з мобільного пристрою.	Тренд 12. Дотримання санітарних норм, дезінфекція обладнання, транспортних засобів стане нормою і вимогою з боку одержувачів.
Тренд 2. Відхід з ринку слабких гравців.	Тренд 8. Розвиток внутрішніх вантажоперевезень і логістичних ланцюжків.	Тренд 13. Підприємства почали змінювати автотранспорт на залізничний.
Тренд 3. Розвиток кооперації, об'єднання сервісів.	Тренд 9. Безконтактна кур'єрська доставка	Тренд 14. Перехід всіх світових логістичних заходів у онлайн-формат
Тренд 4. Відмова від закупівель.	Тренд 10. Розвиток доставки посилок дронами.	Тренд 15. Розвиток аутсорсингу
Тренд 5. Збільшення попиту на послугу «збірні вантажі».	Тренд 11. Переведення більшості співробітників на постійній основі на віддалену роботу.	

Рисунок 1 – Тренди в логістиці в умовах пандемії

Тренд 6. Впровадження новітніх ІТ-технологій. Про оптимізацію і діджиталізацію говорили давно, але мало хто наважувався на реальні і корінні зміни підходу. У період же пандемії багато компаній зважилися перевести всю роботу «на нові рейки». У логістиці почалася ІТ-революція. Варто відзначити використання ІТ-платформ для логістичних компаній з метою обміну тарифами і ставками.

Тренд 7. Замовлення перевезень з мобільного пристрою. Поява окремої галузі «мобільні перевізники». Високоавтоматизований логістичний ланцюжок зараз дуже затребуваний. Власники вантажу потребують повного спектру послуг з режимом доступу зі свого мобільного пристрою. Клієнт отримує можливість замовити перевезення на цифровій логістичній платформі, натискаючи на кнопку в мобільному додатку. Саме такі системи будуть затребувані і в майбутньому.

Тренд 8. Розвиток внутрішніх вантажоперевезень і логістичних ланцюжків. Ще нещодавно більшість перевезень було направлено на експорт або імпорт товарів, нехтуючи внутрішніми ринками. Криза дала потужний поштовх для

розвитку внутрішнього продукту, розвитку виробництв всередині країни. Значне зменшення вантажних потоків з інших країн Азії і загроза закриття кордонів з Китаєм при виникненні наступної хвилі пандемії призводять до того, що частина ресурсів, товарів, продуктів, які раніше закуповувалися саме там, виробники будуть намагатися зробити в своїй країні. Буде спостерігатися зростання внутрішнього виробництва в зв'язку з закриттям кордонів і, як наслідок, розвиток внутрішньої логістики і вихід на новий рівень якості.

Тренд 9. Безконтактна кур'єрська доставка Безконтактна доставка - турбота про здоров'я відправників і одержувачів. Вигравати будуть ті компанії, які зможуть запропонувати найбільш безпечний з точки зору здоров'я спосіб доставки товарів. Кінцевому споживачу пропонується найширший асортимент товарів з безконтактною доставкою додому. Покупці готові переплачувати 5-10% від вартості за товари з швидкою доставкою (1-3 дні), щоб мати можливість уникнути відвідування людних місць.

Тренд 10. Розвиток доставки посилок дронами. Розвиток «автопілотних» доставок. Даний тренд прийшов з Азії як продовження ідеї безконтактною доставки. У період пандемії в Китаї так доставлялося більшість посилок «додому».

Тренд 11. Переведення більшості співробітників на постійній основі на віддалену роботу. Це вимагатиме оптимізації та автоматизації всіх бізнес-процесів логістичного оператора. Залучення співробітників в розвиток компанії шляхом створення платформ для обміну ідеями допоможе створити в організації прозорі і налагоджені бізнес-процеси.

Тренд 12. Дотримання санітарних норм, дезінфекція обладнання, транспортних засобів стане нормою і вимогою з боку одержувачів. З метою безпеки логістичні компанії будуть змушені продовжувати дотримуватися санітарних норм.

Тренд 13. Підприємства почали змінювати автотранспорт на залізничний. Аналітики стверджують, що в зв'язку з високою волатильністю ставок на авіа- і морський транспорт відбудеться перерозподіл обсягів в сторону сухопутних перевезень, особливо на маршрутах Азія - Європа. Скасування пасажирських поїздів дозволило звільнити розклад для курсування вантажних складів. Все буде залежати від споживчого попиту.

Тренд 14. Перехід всіх світових логістичних заходів у онлайн-формат. Тренд на проведення більшості заходів в логістичній сфері в онлайн-форматі збережеться, тому що такий формат проведення зустрічей, переговорів, вебінарів, конференцій показав високу ефективність. Офлайн-заходи, заплановані в 2020 році, не набрали більше 60% від запланованої кількості відвідувачів.

Тренд 15. Розвиток аутсорсингу. Більших обертів набере тренд передачі непрофільних процесів і послуг на аутсорсинг. Хоча цей тренд активно розвивається з 2000-х років, зараз він дає не тільки можливість збереження бюджету, а й істотну економію часу.

В умовах все більш зростаючої конкуренції в глобальній економіці, виробничі і торгові підприємства все частіше звертаються до аутсорсингу логістичних функцій. Логістичний аутсорсинг, в якому аутсорсер в рамках єдиного контракту забезпечує виконання всіх або частини логістичних операцій, демонструє останнім часом постійне зростання [4].

Отже, в даний час виділяється декілька моделей аутсорсингу:

1) управління потужностями, при якому відповідальність за управління власністю, персоналом та обладнанням покладається на іншу організацію;

2) максимальний (повний) аутсорсинг, при якому штат співробітників, а іноді і активи, що належать до основної діяльності підприємства, такі як інформаційні технології або фінанси, на час дії контракту передаються постачальнику;

3) спільний аутсорсинг, коли сторони угоди є партнерами;

4) проміжний аутсорсинг, коли передається керування своїми платформами і системами третій стороні, вважаючи, що її власні фахівці здатні розробити нові системи;

5) трансформаційний аутсорсинг, коли запрошений постачальник послуг повністю реорганізує роботу підрозділу, створюючи надійну базу знань і навичок і застосовуючи нові системи. Відмінність трансформаційного аутсорсингу від повного полягає в тому, що перехід співробітників і активів не остаточний - після завершення проекту клієнт знову знаходить повний контроль і вступає в свої обов'язки;

б)аутсорсинг спільних підприємств, коли створюється нова компанія для використання майбутніх ділових можливостей. Персонал і активи клієнта потім передаються цьому спільному підприємству, а не постачальника послуг. Спільне підприємство отримує переваги, користуючись спеціалізованими знаннями клієнта про свій ринок;

7)мультисорсинг або вибіркового аутсорсинг, коли бізнес-функція поділяється на складові, частина з яких виконується власними співробітниками, а інша частина передається на аутсорсинг [3].

Зазначимо, що у сучасних ринкових відносинах розвиток різних видів аутсорсингу призвів до глобальної зміни бізнес-моделей компаній і виникненню нових моделей аутсорсингу і мережевого підходу як методології формування нових механізмів взаємодії між компаніями. Таким чином, в умовах глобалізації існує багато форм бізнес взаємодії і при виборі постачальника логістичних послуг важливим є розуміння внутрішніх бізнес-процесів підприємства та зовнішнього навколишнього середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Marchuk V.Ye., Harmash O.M., Ovdiienko O.V (2020) “World Trends in Warehouse Logistics”. Intellectualization of logistics and Supply Chain Management. [Online], vol.2, pp.32-50, available at: <https://smart-scm.org/en/journal-2-2020/marchuk-volodymyr-harmash-oleh-ovdiienko-oksana-world-trends-in-warehouse-logistics/> (Accessed 28 July 2020). DOI: <https://doi.org/10.46783/smart-scm/2020-2-3>

2. Складська логістика: навчальний посібник / В. Є. Марчук, М. Ю. Григорак, О. М. Гармаш, О. В. Овдїєнко. Київ: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 256 с.

3. Розен В.П., Тішкевич Б.Л., Розен П.В. Методологія бенчмаркінгу енергоефективності для промисловості України. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodologiya-benchmarkingu-energoeffektivnosti-dlya-promislovosti-ukrayini>.

4. Загальна характеристика промисловості України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukrmap.su/uk-g9/912.html>